

Aan De minister voor VRO
Van DGVB

nota

kamerbrief DHZ

TER ONDERTEKENING

Nota actief openbaar

Ja

Onze referentie

2022-0000597488

Datum

1 november 2022

Opgesteld door

[Redacted]

Samengewerkt met

Bijlage(n)

1

Aanleiding

Tijdens en na de algemene politieke beschouwingen van 2021 zijn er meerdere moties en Kamervragen gesteld over hoe we doe-het-zelvers beter kunnen ondersteunen bij het isoleren van hun woningen. Met deze Kamerbrief gaat u in op de uitvoering van de motie Bromet, de Kamervraag van Kamerlid Bromet over de motie, de motie van der Plas en de aangehouden motie van der Plas. Ook geeft u invulling aan uw toezegging van het Commissiedebat van 13 april j.l. om terug te komen op btw-tarief voor doe-het-zelvers. Tijdens de afgelopen algemene financiële beschouwingen is deze brief voor het WGO van maandag 7 november toegezegd te versturen.

Geadviseerd besluit

Ik adviseer u in te stemmen met bijgaande brief, deze te ondertekenen en naar de Kamer te sturen.

Kern

- In deze Kamerbrief gaat u in op de verschillende manieren om doe-het-zelvers te ondersteunen
- De snelste, meest gerichte en doelmatige manier is om doe-het-zelvers financieel te ondersteunen via de lokale aanpak binnen het Nationaal Isolatieprogramma en ondersteuning, inclusief het delen van goede voorbeelden, te bieden aan gemeenten bij de uitvoering.
- Daarnaast is het belangrijk om doe-het-zelvers verder ontzorgen bij het uitvoeren van de isolatieklussen door het geven van advies en hulp d.m.v. kluswijzers in tekst en beeld via bestaande platformen als Milieu Centraal en Verbeterjehuis.
- Het aansluiten bij of opzetten van een landelijke regeling, het opzetten met een isolatievouchersystematiek of het verlagen van het btw-tarief voor isolatiemateriaal hebben niet de voorkeur.

Toelichting

In de bespreking over deze brief op maandag 31 oktober gaf u aan de bovenstaande lijn te willen volgen. Daarnaast heeft u verzocht ook duidelijk in de brief aan te geven welke instrumenten wel overwogen zijn, maar niet bij de uitvoering van het doe-het-zelfspoor zullen behoren. Daar wordt kort op ingegaan. De argumenten zijn in belangrijke mate de dekking en uitvoering.

Politieke context

De aangenomen motie van BBB uit 2021 verzoekt het Kabinet om isolatievouchers in te stellen. Tijdens de AFB 2022 is door de BBB een vergelijkbare motie ingediend maar aangehouden. In beide moties spreekt de BBB over het ondersteunen van doe-het-zelvers d.m.v. vouchers.

Onze referentie
2022-0000597488

Datum
1 november 2022

De motie van Bromet vraagt om doe-het-zelvers in subsidieregelingen te betrekken. Omdat u de motie afgeraden heeft, is daarna een Kamervraag ingediend over hoe de motie uitgevoerd gaat worden. In deze brief geeft u antwoord op zowel de motie als de Kamervraag.

Doe-het-zelvers is een interessante doelgroep waar actiever op ingezet kan worden om zo sneller meer huizen te kunnen isoleren en verlichting te kunnen bieden op de overspannen isolatiemarkt. De vraag is wat op de korte termijn een effectieve manier is om dat te doen. Dat wordt uitgelegd in deze Kamerbrief, de verschillende moties en vragen van de kamer worden behandeld. Daarnaast worden ook verschillende recent uitgevoerde onderzoeken aangehaald. Zo wordt van de mogelijkheden voor ondersteuning van doe-het-zelfmaatregelen een compleet beeld geschetst voor de Kamer.

Financiële/juridische overwegingen

Het stimuleren van doe-het-zelf kan bijvoorbeeld via een voucher of subsidie op isolatiemateriaal. De investering om isolatiemateriaal te subsidiëren is niet hoog, bijvoorbeeld in vergelijking tot de investering waarvoor via de Investeringssubsidie Duurzame Energie en Energiebesparing (ISDE) subsidie kan worden aangevraagd.

De subsidieregelingen hebben echter bepaalde wijzigingsmomenten en trajecten waar bij aan moet worden gesloten. Een vouchersysteem opzetten heeft substantiële uitvoeringskosten en zal daardoor Europese moeten worden aanbesteed. Hierdoor kunnen beide opties niet snel gerealiseerd worden. Daarnaast geldt dat er geen dekking is voor het systeem. In de algemene financiële beschouwingen heeft BBB voorgesteld om het benodigd budget uit het Klimaatfonds te halen. Het zou dan met alle andere voorstellen beoordeeld worden.

Krachtenveld

De branchevereniging van bouwmarkten (hier zijn veel, maar niet alle bouwmarkten bij aangesloten) werkt mee aan verschillende onderzoeken naar doe-het-zelvers. Zij hebben er belang bij dat doe-het-zelvers gestimuleerd worden. De verkoop van hun producten worden hiermee ook gestimuleerd. Mineral Wool Association Benelux (MWA; een samenwerkingsverband van Nederlandse en Belgische producenten van glaswol en rotswol) heeft onlangs voorgesteld om doe-het-zelvers lokaal te stimuleren en ondersteunen, als reactie op het Nationaal Isolatieprogramma. VENIN (Vereniging van Erkende Na-Isolatiebedrijven in Nederland) heeft eerder dit jaar aangegeven dat zij positief staan tegenover een doe-het-zelfaanpak en er vertrouwen in hebben dat doe-het-zelvers met de juiste ondersteuning ook eenvoudige isolatiemaatregelen zouden kunnen uitvoeren.

RVO en EZK zijn betrokken bij het verkennen van de verschillende mogelijkheden en het opstellen van deze brief. Zij staan achter de huidige lijn.

De investering in verduurzaming en daarmee ook de terugverdientijd is bij doe-het-zelfmaatregelen aanzienlijk lager (één derde op dit moment bij bijvoorbeeld dakisolatie). Het is de vraag of meer financiële stimulans daarom effectief is. Uit meerdere onderzoeken blijkt dat (potentiële) doe-het-zelvers vooral geholpen willen worden met nog meer ontzorging of advies bij de klus zelf.

Onze referentie
2022-0000597488

Datum
1 november 2022

Uitvoering

In de lokale aanpak (deze regeling ligt op dit moment in consultatie) zijn doe-het-zelvers expliciet benoemd als potentiële doelgroep waar subsidie voor aangevraagd kan worden door gemeenten. Het regelen van de uitvoering in andere subsidies is lastiger. De ISDE kan niet meer per januari 2023 gewijzigd worden. Ook het opzetten van een aparte nieuwe regeling voor doe-het-zelvers is niet per 2023 mogelijk.

Communicatie

Milieu Centraal start in november met een campagne om (potentiële) doe-het-zelvers te stimuleren.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

-

Motivering

In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd.